

**ДОРОЖНЯ КАРТА
ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕДУРИ
СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ
ОЦІНКИ ПРОЄКТІВ
ДОКУМЕНТІВ ДЕРЖАВНОГО
ПЛАНУВАННЯ**

Використані матеріали, що підготовлені
в рамках Програми U-LEAD з Європою

ЗМІСТ

| | |
|---|----|
| ЩО ТАКЕ СЕО?..... | 3 |
| НОРМАТИВНО ПРАВОВА БАЗА СЕО | 3 |
| ЯК ВИЗНАЧИТИ ПОТРЕБУ В СЕО? | 4 |
| ПОВНОВАЖЕННЯ ЗАМОВНИКА ПРОЄКТУ ДДП..... | 4 |
| ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У РАЗІ НЕЗДІЙСНЕННЯ СЕО | 5 |
| НАВІЩО РОБИТИ СЕО ТА ЧИМ ВОНО ВАЖЛИВО? | 5 |
| КРОКИ, ЯКІ НЕОБХІДНО ЗДІЙСНИТИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ СЕО | 6 |
| 1. Визначення обсягу СЕО..... | 6 |
| <i>Що робити в разі, внесення незначних змін до ДДП, який вже проходив процедуру СЕО? ...</i> | 8 |
| 2. Складання звіту про СЕО | 8 |
| 3. Проведення громадського обговорення та консультацій із органами виконавчої влади | 11 |
| 4. Врахування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій із органами державної влади..... | 13 |
| 5. Інформування про затвердження ДДП..... | 14 |
| 6. Моніторинг наслідків виконання ДДП на довкілля, в т.ч. для здоров`я населення | 14 |
| ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ОПРИЛЮДНЮЮТЬСЯ В ЄДИНОМУ РЕЄСТРІ СЕО..... | 15 |
| ДОДАТКИ | 16 |
| Проект розпорядження сільського/селищного/міського голови «Про створення робочої групи з розробки Стратегії розвитку... .. | 16 |
| Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки | 18 |
| Повідомлення про оприлюднення проєкту документу державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку..... | 20 |
| Розпорядження щодо громадського обговорення та консультації з органами виконавчої влади у процесі стратегічної екологічної оцінки | 22 |
| Проект рішення ради про затвердження стратегії розвитку територіальної громади та плану заходів із її реалізації | 23 |
| Лист сільської/селищної/міської ради «Про інформування щодо затвердження документа державного планування» до Мінекономіки | 24 |

ЩО ТАКЕ SEO?

Стратегічна екологічна оцінка (далі – SEO) – це процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування (далі – ДДП) для довкілля, у тому числі здоров'я населення, виправданих альтернатив та розроблення заходів із запобігання, зменшення та відшкодування можливих негативних наслідків.

Отже, **SEO – це процедура**, яка включає кілька послідовних обов'язкових кроків, а аналітичний звіт зі стратегічної екологічної оцінки – її частина.

SEO – це про майбутнє, тобто про наслідки для довкілля, які можуть виникнути в результаті впровадження ДДП. SEO – складова захисту довкілля від непродуманих дій людини.

До ДДП відносяться: стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні, регіональні, місцеві цільові програми та інші програми й програмні документи, включно зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

НОРМАТИВНО ПРАВОВА БАЗА SEO

До основних нормативно-правових актів (НПА), що регулюють процедуру проходження SEO відносяться:

- Закон України від 20.03.2018 № 2354 «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Наказ Міндовкілля від 10.08.2018 № 296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування»;
- Наказ Міндовкілля від 28.10.2020 №213 «Критерії визначення наслідків довкілля, у тому числі для здоров'я населення»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 02.05.2023 № 430 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки».

Крім того, значні зміни до процедури SEO були внесені Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки» від 03.11.2022 № 2717. Зокрема, цим НПА передбачено створення Єдиного реєстру SEO, запровадження юридичну відповідальність за її відсутність чи невідповідність (більшість змін набули чинності з 19.05.2023).

Зауважимо – до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування Міндовкілля двічі вносило зміни – наказами від 29.12.2018 № 465 та від 18.07.2019 № 260. Тому бажано пересвідчитися, що Ви працюєте з актуальною версією.

Більш повний перелік профільних НПА – в листах Міндовкілля (з вересня 2025 р. – Мінекономіки) стосовно звітів SEO, що розміщені в Єдиному реєстрі SEO.

ЯК ВИЗНАЧИТИ ПОТРЕБУ В СЕО?

Вичерпного переліку ДДП, проекти яких мають проходити процедуру СЕО, не існує. Натомість проекти ДДП мають відповідати одночасно двом критеріям, що визначені в ч. 1 ст. 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», а саме:

- мають стосуватися сільського, лісового, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, управління відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми);
- їх виконання яких: а) передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД), б) або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі, крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів ПЗФ.

Якщо проєкт ДДП відповідає лише одному критерію замовник самостійно ухвалює рішення про проведення СЕО.

Відповідно до ч.2. ст. 2 дія зазначеного Закону не поширюється на:

1. документи державного планування, що стосуються виключно національної оборони або дій у разі надзвичайних ситуацій;
2. бюджети, бюджетні програми та фінансові плани;
3. план відновлення та розвитку регіонів, плани відновлення та розвитку територіальних громад.

ПОВНОВАЖЕННЯ ЗАМОВНИКА ПРОЄКТУ ДДП

- Забезпечує здійснення СЕО проєкту ДДП [вся відповідальність за здійснення СЕО – на замовнику, в нашому випадку – органі місцевого самоврядуванні].
- Здійснює інформування та забезпечує вільний доступ до інформації в процесі СЕО [йдеться про публічність кроків, замовник забезпечує доступу до інформації з СЕО для всіх бажуючих].
- Забезпечує можливості для участі громадськості у СЕО проєкту ДДП [необхідно створити умови, які б дозволили громадськості вносити свої пропозиції в прийнятний для неї, зручний та законний спосіб; скажімо, на початку розробку ДДП та створення робочої групи передбачити, що вона також займатиметься СЕО та включити (за згодою) представників громадських організацій].
- Враховує в ДДП звіт про СЕО, результати громадського обговорення та консультацій [після написання звіту СЕО, проходження процедури консультацій та громадського обговорення зміни до ДДП за їх результатами вносяться обов'язково].
- Здійснює моніторинг виконання ДДП для довкілля, в т.ч. для здоров'я населення [перший моніторинговий звіт – за рік після ухвалення ДДП; результати вносяться до Реєстру СЕО].
- Вживає заходів із усунення негативних наслідків для довкілля від впровадження ДДП [наслідки з впровадження ДДП не констатуються, а усуваються].
- Забезпечує фінансування СЕО [питання браку коштів на проведення СЕО не розглядається – необхідно знайти (або зробити СЕО самому, мінімізувавши витрати)].
- Вносить до Єдиного реєстру СЕО необхідні відомості [необхідно зареєструвати раду у відповідному Реєстрі та вносити туди необхідні дані].
- Здійснює інші повноваження відповідно до Закону.

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У РАЗІ НЕЗДІЙСНЕННЯ СЕО

Юридична відповідальність запроваджена з травня 2023 р. Може бути таке:

- скасування рішень органів державної влади та ОМС про затвердження ДДП, визнання ДДП недійсними
- відмова у погодженні встановлення та зміни цільового призначення земельних ділянок, а також меж населених пунктів, що здійснюються на підставі або з урахуванням відповідних ДДП
- відмова у погодженні та затвердженні проєктів документів державного планування.

Найжорсткіша юридична відповідальність – до документів просторового планування, містобудівної та земельної документації: інакше їх не можна погодити. Щодо стратегій та програм – можливо оскарження та скасування в судовому порядку. Особи, винні у вчиненні правопорушень у сфері СЕО, несуть дисциплінарну, цивільну та адміністративну відповідальність відповідно до закону.

УВАГА! Винною буде визнана та посадова особа, яка має право підписує та підписує відповідні документи – тобто відповідальна посадова особа. Саме вона, а не рада в цілому платитиме штраф.

До порушень відносяться:

- нездійснення СЕО;
- порушення процедури СЕО;
- неврахування результатів СЕО під час затвердження ДДП.

НАВЩО РОБИТИ СЕО ТА ЧИМ ВОНО ВАЖЛИВО?

СЕО корисна для громади, адже закладає системний підхід до власного навколишнього природного середовища, відповідно – одного з ключових показників якості життя на території, її привабливості. Це причина, чому СЕО робиться в процесі розробки ДДП, а не після – таким чином екологічні елементи «вмонтовуються» до його тексту або ж до нього вносяться істотні зміни за результатами проведеного дослідження. Зрештою всі мешканці та мешканки прагнуть до безпечного для здоров'я довкілля. СЕО – це один із організаційних засобів, що дозволяє досягнути бажаного. Причому всі зацікавлені сторони (з державою в особі Мінекономіки включно) розуміють – дива сьогодні не завтра не станеться. Але працюючи над ДДП та здійснюючи СЕО дуже важливо продемонструвати позитивну динаміку за напрямом екології.

Тож аргументи на користь проведення СЕО такі:

- екологія – один із пріоритетів ЄС, необхідно дотримуватися вимог європейського права;
- відсутність СЕО – ознака неготовності громади працювати на засадах сталого розвитку;
- СЕО – спосіб зібрати та проаналізувати інформацію про стан довкілля, виявити проблеми та потенціали;
- СЕО підштовхує до дій, спрямованих на раціональне використання власного довкілля.

КРОКИ, ЯКІ НЕОБХІДНО ЗДІЙСНИТИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ СЕО

Послідовність кроків процедури СЕО та їхній зміст виписані в Законі України «Про стратегічну екологічну оцінку». Їх дотримання – один із ключових параметрів, що контролюються Мінекономіки. Порушувати процедуру не можна, бо це підстава для оскарження проведення СЕО. При цьому наголосимо – СЕО має здійснюватися в процесі розробки проекту ДДП, було його частиною (а не постфактум).

КРОКИ, ЯКІ НЕОБХІДНО ЗДІЙСНИТИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ СЕО

U LEAD
З ЄВРОПОЮ



Кожен із етапів передбачає підготовку та оприлюднення низки обов'язкових документів, вимоги до яких визначені законодавством. З травня 2023 р. майже вся документація, що генерується в процесі здійснення процедури СЕО, завантажується до Єдиного реєстру СЕО – там же відбувається комунікація з уповноваженими органами державної влади. Це єдина інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує створення, перегляд, збирання, внесення, накопичення, обробку, використання, розгляд, зберігання, захист, облік та надання інформації у сфері СЕО.

Надалі розглянемо етапи процедури СЕО детальніше.

УВАГА! Для надання консультацій із здійснення процедури СЕО у травні 2024 р. в WhatsApp створена закрита група «Міндовкілля: СЕО». Аби приєднатися до неї необхідно отримати запрошення від адміністратора групи (хтось із учасників групи має про це попросити).

1. Визначення обсягу СЕО

Заява про визначення обсягів СЕО – це, фактично, декларація намірів. Її мета – одержання та врахування зауважень громадськості та органів державної влади щодо обсягу СЕО та проекту ДДП.

Коли під час розробки проекту ДДП треба робити заяву – не визначено. Втім, вочевидь, тоді, коли Ви розумієте яким буде майбутній ДДП. А для цього потрібно визначитися з його структурою та ключовими питаннями змісту. Скажімо, для розробки стратегій – це період, коли сформовано структуру цілей та завдань («дерево цілей»), так само – для будь-якої програми. Щодо містобудівної документації – коли ви готові структурувати зібрану інформацію.

Структура Заяви визначена законодавством (ч.3 ст. 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»), змінювати її не можна (приклад заповненої заяви вміщено в додатках). Вона має містити інформацію про:

- 1) замовника;

2) вид та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування;

3) те, якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів);

4) ймовірні наслідки:

а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

б) для територій з природоохоронним статусом;

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

5) виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено;

6) дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки;

7) заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;

8) пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку;

9) орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, та строки їх подання.

Заява:

- розміщується на веб-сайті замовника;
- вноситься ним до Єдиного реєстру СЕО
- розміщуються в вигляді друкованих версій не менше, ніж у трьох публічних місцях адміністративного центру громади та у всіх старостинських округах (ще краще – у всіх населених пунктах громади).

УВАГА! Для розміщення документів у Єдиному реєстрі СЕО необхідно мати електронний кабінет, доступ до якого здійснюється за допомогою ЕЦП уповноваженої особи (наприклад, сільського/ селищного/ міського голови). Приватний ЕЦП іншої особи без офіційного делегування зазвичай дозволяє лише перегляд. Щоб приватний ЕЦП набув повноважень для роботи в електронному кабінеті від імені ради, потрібно офіційно призначити відповідальну особу (як правило, розпорядженням голови) та пройти верифікацію в Реєстрі. Після цього можна буде заходити до електронного кабінету та працювати з документами за допомогою приватного ЕЦП зазначеної особи.

Крім базової інформації про замовника під час реєстрації заяви в Єдиному реєстрі СЕО зазначається:

- чи ДДП належить до містобудівної документації;
- рівень ДДП (державний чи місцевий, якщо останній – треба вибрати область).

Будьте уважні – в разі помилки доведеться починати процедуру з СЕО (від подачі заяви) знову.

Термін обговорення заяви – не менше, ніж 10 днів із дня оприлюднення. Щодо реакції громадськості та органів державної влади діє принцип мовчазної згоди – якщо зауважень не надіслано, то замовник сам визначає обсяг досліджень та рівень деталізації інформації.

Якщо структура заяви дотримана та інформація, що вимагається, оприлюднена, органи державної влади лише нагадають про необхідність залучення під час підготовки звіту з СЕО низки нормативно-правових документів та міжнародних. Хто реагує завжди – департаменти/управління екології та охорони здоров'я облдержадміністрації.

УВАГА!

1. Текст зави заноситься до Єдиного реєстру СЕО як онлайн форма, в зв'язку з цим порада – спочатку текст набрати у ворді, а потім за допомогою клавіш **ctrl + v – ctrl + c** перенести Реєстру.
2. Друкована версія заяви – це роздруківки PDF-файлу заяви, який Ви скачаєте з Реєстру.

Що робити в разі, внесення незначних змін до ДДП, який вже проходить процедуру СЕО?

Такий випадок передбачено наказом Міндовкілля від 28.10.2020 № 213 «Про затвердження Критеріїв визначення наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення». Всього їх 9. В разі, якщо замовник вважає зміни до ДДП, до якого раніше здійснювалися зміни, незначними, він заповнює заяву, про визначення обсягу СЕО (додаток № 1 зазначеного наказу – для заяв про визначення необхідності здійснення СЕО незначних змін до ДДП щодо якого раніше здійснювалася СЕО).

За результатами розгляду заяви (відповідно до критеріїв) уповноважений орган виконавчої влади (профільний структурний підрозділ облдержадміністрації) готує «Рекомендації про необхідність здійснення стратегічної екологічної оцінки незначних змін до документа державного планування, щодо якого раніше здійснювалася стратегічна екологічна оцінка» (додаток № 2 зазначеного наказу). На їх підставі замовник ДДП або готує звіт СЕО на незначні зміни, або ухвалює «Рішення про нездійснення стратегічної екологічної оцінки незначних змін до документа державного планування, щодо якого раніше здійснювалася стратегічна екологічна оцінка» (додаток № 3 зазначеного наказу) та оприлюднює його в Єдиному реєстрі СЕО.

Тобто питання здійснювати чи не здійснювати СЕО на ДДП, на який вже було здійснено СЕО, але тепер вносяться зміни, не є довільним – необхідно їх проаналізувати на предмет відповідності критеріям Міндовкілля (тепер – Мінекономіки). Зрештою, розв'язання питання значною мірою залежатиме від рекомендацій уповноваженого структурного підрозділу облдержадміністрації. Але навіть у випадку нездійснення СЕО вносити відповідне рішення до Реєстру – обов'язок.

2. Складання звіту про СЕО

Перед тим, як розробляти звіт СЕО, варто зайти до Єдиного реєстру СЕО – подивитися ДДП, що знаходяться на обговорені або/та нещодавно завершили процедуру, а також листи Мінекономіки, інших органів виконавчої влади, висловлені ним зауваження та пропозиції й лише після цього приступати до роботи.

Структура звіту СЕО визначена п.2 ст. 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Тому в тій самій кількості розділів (11), із тими самими формулюваннями, що й в Законі, вона має бути застосована в звіті СЕО (за виключенням пояснення в дужках або виділень комами). Що можна – конкретизувати назву проєкту ДДП, про який йдеться. Також варто додати вступ (пояснити методологію, які рішення в процесі СЕО ухвалювалися, ким) та список літератури – з посиланням на джерела інформації, що використані під час підготовки звіту.

УВАГА! Якщо Ви проходитье процедуру СЕО одночасно для проєкту стратегії та її ПЗР, то за текстом звіту СЕО, в тому числі в назвах розділів, необхідно вказувати як стратегію, так і ПЗР – бажано кілька разів. Втім може бути ситуація, коли процедуру СЕО проходить лише ПЗР (відповідно – й готується звіт) – якщо йдеться про другий ПЗР чинної стратегії.

Отже, структура звіту СЕО така:

1. зміст та основні цілі ДДП, його зв'язок з іншими ДДП [*відтворення структури та, коротко, змісту ДДП*];
2. характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо ДДП не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) [*аналітична частина, найбільше за обсягами в звіті СЕО, це дослідження наявного стану довкілля*];

3. характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) *[про те, що може статися з ключовими елементами довкілля, якщо ми реалізуємо ДДП – в розрізі його проєктів, програм, заходів];*

4. екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються ДДП, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) *[про ключові екологічні проблеми, що нині існують на теренах громад, локацію та що передбачає ДДП, аби їх зменшити];*

5. зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються ДДП, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки ДДП *[про те, як замовник СЕО збирається виконувати міжнародні зобов'язання держави Україна, а також регіональні з захисту довкілля, в т.ч. за допомогою ДДП];*

6. опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3–5 та 10–15 років відповідно, а за необхідності – 50–100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків *[опис можливих негативних та позитивних наслідків від впровадження ДДП – з огляду на шляхи їх реалізації (наприклад, відновлення вуличного освітлення, ремонт доріг, благоустрій, капітальний ремонт очисних споруд та ін.)];*

7. заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП *[що ми будемо робити, аби мінімізувати наслідки впровадження ДДП; тут описуються відповідні заходи – їх треба врахувати в ДДП];*

8. обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки) *[розглядаємо альтернативні сценарії розвитку, їхні ймовірні впливи та визначаємося з одним із них];*

9. заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення *[ідеться про заходи, що передбачається реалізувати для моніторингу впровадження ДДП стосовно його впливу на довкілля, визначаються індикатори моніторингу, фактори, первинні документи, реакція в разі виявлення не передбачених звітом впливів];*

10. опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності) *[якщо кордону не має, то зазначений розділ не розглядається, про що й зазначається у звіті];*

11. резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1 – 10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію *[підсумок формального характеру (див. існуючі звіти)].*

Крім того, у складі містобудівної документації звітом про СЕО для проєктів містобудівної документації передбачено розділ «Охорона навколишнього природного середовища».

Сформульованих кваліфікаційних вимог до авторів звіту СЕО немає. Разом із тим законодавство передбачає, що він підписується всіма його авторами (виконавцями) із зазначенням їхньої кваліфікації.

Як правило, найбільше складнощів виникає підготовка другого розділу – аналізу стану довкілля на відповідній території. Вичерпних вимог до його структури не має. Практика підготовки дозволяє виділити такі складові: загальна характеристика громади, зокрема, її географія, ландшафтні особливості рельєфу, кліматичні умови, поточний стан атмосферного повітря, радіаційна безпека, водні ресурси, ґрунти та земельні ресурси, лісові масиви та біорізноманіття, природно-заповідний фонд, матеріальні активи, корисні копалини, житловий фонд та комунальні мережі, комунальна інфраструктура та інженерні мережі, поводження з побутовими відходами, енергоспоживання та енергозбереження, населення громади та охорона здоров'я, місцеві програми розвитку екологічного спрямування та ін.

Ключова проблема, що постає під час підготовки другого розділу, – брак інформації. Для її отримання можна зробити кілька офіційних запитів щодо:

- стану водойм, питної води, ґрунтів, атмосферного повітря – Державна екологічна інспекція України (територіальний орган), Департамент/управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації
- меліоративних систем, показники водоспоживання – басейнові управління
- об'єкти природно-заповідного фонду – Департамент/управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації
- стан захворюваності – обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України, районна лікарня
- Дослідження стану води (поверхнева та питна), атмосферного повітря, ґрунтів – ДП «Держстандартметрологія» (якщо раніше такі дослідження проводилися).

Це не вичерпний перелік. Серед інших адресатів – Центральна геофізична лабораторія ім. Бориса Срезневського, управління містобудування та архітектури, ДП «Ліси України», Держпродспоживслужба, ДНВП «Державний інформаційний геологічний фонд України»... Можна посилити листи-запити посиланням на необхідність визначення державних інтересів для їх урахування під час розробки ДДП.

Існує низка відкритих джерел (вибірково):

- https://mcip.gov.ua/wp-content/uploads/2024/02/tablyczya_iaop_stanom-na-01.02.2024.pdf – список наказів щодо затвердження меж та режимів використання історичних ареалів історичних населених місць
- <https://superagronom.com/karty/karta-gruntiv-ukrainy#x> – карта ґрунтів України
- <https://emerald.eea.europa.eu/> - карта Смарагдової мережі
- <https://rm.coe.int/draft-list-of-adopted-emerald-network-sites/1680ad54a1> – перелік та назви територій Смарагдової мережі
- <https://pzf.land.kiev.ua/pzf-obl-6.html> - природно-заповідний фонд України
- Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища області (щорічна)
- Реєстр місць видалення відходів
- https://edata.e-health.gov.ua/e-data/dashboard/declar-stats?_cf_chl_tk=z6JRHVWVkc.qeu942Y.E6Naojyxh2ANkUKATED9J3fU-1679337309-0-gaNycGzNCxA – статево-вікова піраміда за даними НСЗУ
- https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/ns/vzap/arch_vzap_u.htm - дані про викиди забруднюючих речовин і парникових газів у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення за роками
- <https://geomap.land.kiev.ua/zoning-7.html> – карти України
- <https://data.gov.ua/dataset/surface-water-monitoring> – дані державного моніторингу поверхневих вод.

Також під час підготовки звіту з СЕО можна посилатися на дані, що зібрані методом спостереження самою громадою. При цьому необхідно описати методику збору даних, зазначити джерела походження даних, навести порівняльні характеристики даних.

Крім того, за договором можна замовити дослідження аналізу води у відкритих джерелах на території населених пунктів громади, атмосферного повітря, ґрунтів, інших даних (за бажанням) в мікробіологічній лабораторії міжрайонного відділу обласного центру контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України. Щодо стану ґрунтів – в принципі, інформацію можуть надати аграрні товаровиробники.

Пам'ятайте про значні обсяги ілюстративного матеріалу (карти, діаграми, таблиці...) для другого розділу.

В цілому, звіт SEO сформовано як великий тематичний опитувальник, на питання якого необхідно давати обґрунтовані відповіді. Водночас за умов нинішньої російсько-української неможливо говорити про транскордонні консультації для громад, що межують із країнами-свіагресорами – Росією та Білоруссю, а розділ такий є. В цьому випадку пропонуємо застосувати стандартне формулювання:

«Стратегія розвитку _____ громади до 2027 року та її План заходів із реалізації на 20__–20__ року не містить конкретних проєктів здійснення господарської діяльності, що можуть мати значний вплив на довкілля сусідніх держав, та які потребують надання документів дозвільного характеру на їх провадження, а також не визначає місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів. Відтак стратегічна екологічна оцінка проєкту Стратегії та ПЗР не передбачає проведення транскордонних консультацій щодо ймовірних наслідків від її реалізації для довкілля, в тому числі здоров'я населення, зачеплених держав (сусідніх країн). Водночас проєкти, які будуть скеровані на виконання завдань та досягнення цілей Стратегії, і відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягатимуть оцінці впливу на довкілля та/або проведенню стратегічної екологічної оцінки відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», окремо проходитимуть процедуру оцінки впливу на довкілля, в т.ч., за потреби, щодо транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення зачеплених держав, до прийняття рішення про їх реалізацію».

3. Проведення громадського обговорення та консультацій із органами виконавчої влади

Для старту цього етапу необхідно підготувати такі документи:

- проєкт ДДП з додатками (у випадку стратегії громади – також ПЗР);
- звіт зі SEO;
- повідомлення про оприлюднення проєкту ДДП та звіту з SEO.

УВАГА! Часом сільські/ селищні/ міські голови також приймають розпорядження «Щодо громадського обговорення та консультації з органами виконавчої влади у процесі стратегічної екологічної оцінки». Законодавство про SEO такого обов'язку не передбачає – цей документ факультативний, розміщувати його в Реєстру сенсу немає. Водночас, як правило, статут громади чи окреме положення про громадське обговорення передбачають наявність розпорядчого документу для їхнього проведення (зокрема – щодо проведення в їх рамках громадських слухань). В нашому випадку критично важливо, аби прозвучала фраза «у процесі стратегічної екологічної оцінки». Проєкт такого документу наведено в додатку (його ухвалення – на розгляд ради).

Електронні версії проєктів ДДП, звіту SEO та повідомлення розміщуються:

- на веб-сайті замовника;
- Єдиному реєстрі SEO;

Крім того розміщуються друковані копії:

- щонайменше одна, проєкту ДДП та звіту з SEO, як правило, – в сільській/ селищній/ міській раді;
- повідомлення – у трьох публічних місцях адміністративного центру громади, а також у всіх старостинських округах (краще – у кожному населеному пункті).

У зв'язку з взаємною залежністю зазначених документів та необхідністю оприлюднити їх протягом одного дня пропонуємо такий алгоритм дій:

1. До тексту звіту SEO додаємо посилання на оприлюднену раніше заяву про визначення обсягів SEO на офіційному веб-сайті ради (у вступі). Лише після цього конвертуємо файл з текстом SEO до формату PDF.
2. Розміщуємо тексти проєктів ДДП та звіту SEO у форматі PDF на офіційному сайті ради, робимо відповідне оголошення (новина).
3. Готуємо текст повідомлення про оприлюднення проєкту ДДП та звіту з SEO у ворді, додаємо посилання на розміщення проєктів ДДП та звіту SEO на сайті ради.

4. Заходимо до електронного кабінету ради в Єдиному реєстрі СЕО та перекопіюємо заздалегідь підготовлений текст повідомлення до відповідної онлайн форми.
5. Скачуємо готове повідомлення з Реєстру у форматі PDF (надалі для інформування використовуємо саме скачаний файл).
6. Розміщуємо повідомлення у форматі PDF на сайті ради (там, де вже є проекти ДДП та звіту СЕО).
7. Друкуємо примірники проекту ДДП та звіту СЕО (щонайменше один комплект) – розміщуємо в доступних для мешканців місцях.
8. Друкуємо повідомлення (з файлу PDF) для наступного розміщення в публічних місцях.

Структура повідомлення визначена законодавством, змінювати її не можна (приклад заповненого повідомлення наведено в додатках). Повідомлення має містити таку інформацію:

1. повну назву ДДП, що пропонується, та стислий виклад його змісту;
2. орган, що прийматиме рішення про затвердження ДДП;
3. передбачувану процедуру громадського обговорення, у тому числі:
 - а) дату початку та строки здійснення процедури;
 - б) способи участі громадськості (надання письмових зауважень і пропозицій, громадські слухання тощо);
 - в) дату, час і місце проведення запланованих громадських слухань (у разі проведення);
 - г) орган, від якого можна отримати інформацію та адресу, за якою можна ознайомитися з проектом ДДП, звітом про СЕО та екологічною інформацією, у тому числі пов'язаною зі здоров'ям населення, що стосується ДДП;
 - г) орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, його поштову та електронну адреси та строки подання зауважень і пропозицій;
 - д) місцезнаходження наявної екологічної інформації, у тому числі пов'язаної зі здоров'ям населення, що стосується ДДП;
- 4) необхідність проведення транскордонних консультацій щодо проекту ДДП.

Термін (строк) громадського обговорення встановлюється замовником і не може становити менш як 30 днів з дня оприлюднення повідомлення. Водночас органи виконавчої влади мають подати свої рекомендації в термін до 30 днів (із дня оприлюднення). Всі пропозиції для подальшого розгляду мають надходити у письмовій формі.

УВАГА! Якщо під час проведення громадських слухань, що проводилися в рамках громадського обговорення, громадськість виступила проти ухвалення представленого проекту ДДП, що унеможливує позитивне голосування депутатів місцевої ради, то можна залишити проект ДДП та звіту СЕО в Єдиному реєстрі СЕО до з'ясування ситуації. Обмежень щодо термінів немає – скажімо, до погодження з громадськістю змін до ДДП. А потім продовжити процедуру та завершити її.

Порада: оприлюднивши проект ДДП та звіт СЕО в Реєстрі – запросіть всі зацікавлені сторони до роботи у ньому (а не лише безпосередньо з радою). Такий крок забезпечить більшу публічність та якість обговорення, підвищить рівень участі мешканців громади. Є ще один важливий аспект: аби залишити свої пропозиції та зауваження громадянин має зайти до Реєстру під особистим ЕЦП, що привчає до самодисципліни та громадянської відповідальності.

УВАГА! Є особливість щодо документів містобудівної документації, яка, втім впливає на проходження процедури в Єдиному реєстрі СЕО інших ДДП.

Перше. Відповідно до ст. 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» «Громадське обговорення у процесі стратегічної екологічної оцінки проектів містобудівної документації на місцевому рівні проводиться в порядку, визначеному Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» для громадського обговорення проектів містобудівної документації на місцевому рівні. Якщо так, то під час оприлюднення повідомлення про

оприлюднення проєкту ДДП та звіту СЕО у Вас буде 5 днів, аби надіслати до Мінекономіки графічний варіант проєкту ДДП (як правило – кур'єрська доставка). Лише після цього електронна версія буде відкрита для обговорення та консультацій. Для проєктів стратегій, їх ПЗР, а також різних програм такої вимоги формально не існує – досить вчасно та в повному обсязі завантажити електронні версії документів. Тому для них уповноважені органи виконавчої влади надають свої зауваження та рекомендації у термін, що обраховується з дня оприлюднення у Єдиному реєстрі СЕО, а для містобудівної документації – з дня отримання необхідних матеріалів.

Друге. Відповідно до пункту 6 статті 21 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 № 3038 «громадські слухання щодо проєктів містобудівної документації на місцевому рівні проводяться у строк, визначений для проведення процедури громадського обговорення, але не раніше 10 днів з дня оприлюднення проєкту містобудівної документації на місцевому рівні». Якщо додати 5 днів для надсилання графічних матеріалів, то в сумі – 15. Тобто запланувати громадські слухання (як форму громадського обговорення, в його рамках) для проєктів містобудівної документації можна лише через 15 днів після їх оприлюднення. Для інших ДДП обов'язку проводити громадські слухання немає – лише можливість. Втім якщо Ви все ж таки вирішили провести громадські слухання, то Єдиний реєстр СЕО автоматично поширить ту саму вимогу, що й на проєкти містобудівної документації – тобто лише через 15 днів після оприлюднення в Реєстрі.

Таким чином 15 днів – це мінімальний термін (строк) завчасного повідомлення про проведення громадських слухань.

4. Врахування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій із органами державної влади

Після завершення громадського обговорення та консультацій із органами виконавчої влади:

Якщо були публічні заходи (громадські слухання) – готуємо відповідні протоколи з підписами та мокрими печатками.

Вносимо зміни до проєктів ДДП, а також до звіту СЕО та намагаємось врахувати все, що було нам висловлено у вигляді письмових пропозицій.

Заповнюємо додатки, що визначні Методичними рекомендаціями з здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, саме:

- форма № 5 – для громадського обговорення;
- форма № 6 – для консультацій із органами виконавчої влади.

При цьому відповідаємо на кожне зауваження та пропозицію, спираючись на внесені зміни до проєкту ДДП (з зазначенням де саме). В разі часткового врахування або відхилення рекомендацій – аргументовано пояснюємо.

В обох випадках діє принцип мовчазної згоди.

Завжди пишуть – Мінекономіки, профільні структурні підрозділи облдержадміністрації (екології, охорони здоров'я). Водночас може внести пропозиції будь-який суб'єкт – юридична чи фізична особа.

Якщо жодної пропозицій та зауважень не надійшло, то все одно підписуємо форму відповідного додатку, ставимо підпис уповноваженої особи (голова чи секретар ради), печатку органу місцевого самоврядування.

УВАГА! Форми № 5 та 6 Ви зможете завантажити (у форматі PDF) до Єдиного реєстру СЕО наступної доби після завершення 30-денного терміну, що відведений для консультацій із органами виконавчої влади та громадського обговорення.

Одночасно готуємо ще один документ – заходи, що передбачені для здійснення моніторингу наслідків ДДП (розширений текст на основі розділу IX звіту зі СЕО). Для виконання вимог Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного

планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, що затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272. Заходи, зокрема, мають містити таблицю, де зазначаються: оперативна ціль, до якої встановлюються потенційні індикатори, назва індикаторів, одиниці вимірювання, джерело інформації про досягнуті результати. При цьому базові значення визначаються під час першого моніторингу. Також необхідно врахувати, що індикатори повинні мати не загальний характер соціально-економічного розвитку території, а бути зорієнтованими на стан довкілля та здоров'я населення.

Підготовлені проекти ДДП та звіту СЕО передаємо на розгляд виконкому та профільної комісії ради (можна – на всі наявні).

Готуємо проект рішення сільської/ селищної/ міської/ ради щодо затвердження проекту ДДП (наведено в додатку).

УВАГА! Звіт СЕО не затверджується. Натомість у рішенні сільської/ селищної/ міської/ ради має бути таке твердження: «з врахуванням звіту про стратегічну екологічну оцінку документу державного планування».

5. Інформування про затвердження ДДП

Після завершення ухвалення сільською/ селищною/ міською/ радою позитивного рішення замовник протягом 5-ти робочих днів:

- на офіційному веб-сайті розміщує та вносить до Єдиного реєстру СЕО затверджений ДДП, рішення про його затвердження, звіт СЕО, заходи, передбачені для здійснення моніторингу, інші дотичні документи (останні – за бажанням замовника).
- повідомляє про це письмово у довільній формі Мінекономіки з посиланням на відповідну сторінку веб-сайту замовника.

На цьому етапі головне витримати відведені терміни. В іншому випадку Вас почне турбувати Мінекономіки, що жорстко моніторить проходження процедури. За цей час необхідно наново завантажити до Реєстру весь пакет документів – зі змінами, нові (формат PDF).

УВАГА! Практична порада – для уникнення загрози збоїв. Коли вантажите до Реєстру ухвалений ДДП, звіт з СЕО, інші документи: створіть для цього окрему папку, перенесіть до неї всі необхідні документи у форматі PDF, виділіть їх та однією дією разом перенесіть до необхідної ячейки в Реєстрі. Якщо Реєстр все ж таки «глючить» скористайтеся телефоном технічної підтримки: +38044 2004438.

Також зверніть увагу – вище зазначений лист до Мінекономіки надсилається не через Реєстр, а в звичайному порядку.

6. Моніторинг наслідків виконання ДДП на довкілля, в т.ч. для здоров'я населення

Порядок здійснення моніторингу визначений ст. 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та деталізований постановою Кабінету міністрів України від 16.12.2020 № 1272. Замовник своїм рішенням може утворювати групи експертів, що відповідальні за здійснення моніторингу (моніторингові групи), визначати їх склад та порядок роботи.

Моніторинг здійснюється на підставі окремого документу – Заходи, що передбачені для здійснення моніторингу наслідків ДДП. В ньому зазначаються завдання моніторингу, для чого він може бути використаний, потенційні індикатори для здійснення моніторингу впровадження ДДП. Крім того, вказуються методи, що при цьому застосовуватимуться, види документів (першоджерела), що використовуватимуться для обстежень, можливі лабораторні дослідження.

Моніторинг здійснюється за рік після ухвалення ДДП (перший), потім – кожного року протягом його дії та один рік – після припинення чинності.

- Замовник один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та заносить дані до особистого кабінету в Єдиному реєстрі СЕО

- У разі виявлення негативних наслідків вживає заходів для їх усунення.

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ОПРИЛЮДНЮЮТЬСЯ В ЄДИНОМУ РЕЄСТРІ СЕО

В підсумку під час здійснення процедури СЕО замовник завантажує до Єдиного реєстру СЕО такі документи:

-  Заява про визначення обсягу СЕО
-  Проект ДДП, звіт про СЕО та повідомлення про оприлюднення зазначених документів
-  Зауваження та пропозиції громадськості, довідка про громадське обговорення
-  Зауваження і пропозиції органів виконавчої влади, довідка про консультації
-  Протоколи громадських слухань (в разі проведення)
-  Затверджений ДДП та рішення про його затвердження
-  Інформація щодо транскордонних консультацій (у разі їх проведення)
-  Результати моніторингу наслідків виконання ДДП (в т.ч. щодо усунення негативних наслідків)
-  Рекомендації щодо необхідності здійснення СЕО незначних змін до ДДП щодо якого раніше здійснювалася СЕО та рішення про нездійснення СЕО таких змін (в разі застосування зазначеної процедури)

Йдеться про обов'язковий перелік. Водночас громада може з власної завантажити інші, дотичні до проходження процедури СЕО документи. Скажімо, рішення конференцій, «круглих столів» та ін.

ДОДАТКИ

Проект розпорядження сільського/селищного/міського голови «Про створення робочої групи з розробки Стратегії розвитку...



УКРАЇНА

_____ ОБЛАСТЬ

_____ РАЙОН

_____ РАДА

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

_____ 2024 року

№ _____

*Про створення робочої групи з розробки
Стратегії розвитку _____ територіальної громади
_____ району _____ області
на 20__–20__ рр. та плану заходів із її реалізації
на засадах залучення громадськості*

Відповідно до п. 20 ст. 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280, ст. 11-1 Закону України «Про засади державної регіональної політики» від 05.08.2015 № 156, положень Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 № 2354, Державної стратегії регіонального розвитку, що затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 13.08.2024 № 940 «Про внесення змін до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки», Указу Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», Стратегії сталого розвитку _____ області, що затверджена рішенням _____ обласної ради _____ скликання від _____ № _____ зі змінами, внесеними рішенням обласної ради _____ скликання від _____ № _____, з врахуванням положень наказу Міністерства розвитку громад та територій України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад» від 21.12.2022 № 265, з метою розробки Стратегії розвитку _____ територіальної громади _____ району _____ області на 20__–20__ роки, плану заходів із її реалізації на 20__–20__ роки на принципах залучення громадськості, здійснення стратегічної екологічної оцінки зазначених проєктів документів державного планування:

1. Створити робочу групу з розроблення Стратегії розвитку _____ територіальної громади _____ району _____ області на 2024–2027 рр. та плану заходів із її реалізації на принципах залучення громадськості (далі – робоча група) у складі згідно з додатком.

2. Робочій групі:

2.1. розробити проєкт Стратегію розвитку _____ територіальної громади _____ району _____ області на 20__–20__ рр. та план заходів із її реалізації на 20__–20__ рр. на принципах залучення громадськості;

2.2. забезпечити всебічне обговорення проєкту Стратегії розвитку _____ територіальної громади _____ району _____ області на 20__–20__ рр. та плану заходів із її реалізації на 20__–20__ рр. з залученням громадськості, в тому числі науковців, освітян, підприємців, політичних партій, депутатів, громадських організацій тощо.

2.3. Сприяти здійсненню стратегічної екологічної оцінки зазначених проєктів документів державного планування.

3. Затвердити Положення про робочу групу з підготовки Стратегії розвитку _____ територіальної громади _____ району _____ області на 20__–20__ рр. та плану заходів із її реалізації на 20__–20__ рр.

4. Визначити _____ структурний підрозділ сільської/ селищної/ міської ради [або/та посадова особа] відповідальним за розробку Стратегії розвитку _____ територіальної громади _____ району _____ області на 20__–20__ рр., плану заходів із її реалізації, проходження процедури та підготовки звіту зі стратегічної екологічної оцінки зазначених проєктів документів державного планування.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на _____

Сільський (міський, селищний) голова _____

Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Заява

про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки від день/ місяць/ рік

Замовник:

_____ сільська/ селищна. міська рада

1. Назва документа державного планування:

Стратегія розвитку _____ територіальної громади на 20__–20__ роки та план заходів із її реалізації на 20__–20__ рр.

2. Основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Відповідно до п. 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування – стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування. Мета Стратегії розвитку _____ територіальної громади на 20__–20__ роки (далі – Стратегія) полягає у вирішенні спільних проблем та реалізації спільних завдань щодо ефективного розвитку продуктивних сил громади, раціонального використання ресурсного потенціалу, створення комфортних умов життя населення, забезпечення екологічної безпеки та вдосконалення територіальної організації суспільства. Це досягається через спільну реалізацію інтересів влади, громади та бізнесу. При цьому враховуються діючі місцеві цільові програми, а саме: _____ . Стратегія – прогностичний та програмний документ соціально-економічного розвитку громади, що розробляється відповідно до вимог наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад». В основі методики створення – вимоги законодавства України, насамперед, законів України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 № 156, «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23.02.2000 № 1602, «Про місцеве самоврядування в Україні» від 27.05.1997 № 280, Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, що затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2000 № 695 зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 13.08.2024 № 940 «Про внесення змін до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки», Указу Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», Стратегії розвитку _____ області на період до 2027 року. Зазначений документ затверджений рішенням _____ сесії _____ обласної ради VII скликання від _____ № _____ в редакції рішення двадцять _____ сесії обласної ради сьомого скликання _____ № _____ .

3. Якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів).

Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної ч. 2, 3 статті 3. Така планована діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Відповідно до статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» до другої категорії видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля, включено: – утилізація, видалення, оброблення, знешкодження, захоронення побутових відходів; – буріння з метою водопостачання; – господарська діяльність, що призводить до скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти, та збір води з водних об'єктів за умови, що водозабір підземних вод перевищує 300 м³/добу; – насадження лісу (крім лісо відновлювальних робіт) на площі понад 20 га або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 га і більше; – проведення робіт з розчищення і днопоглиблення русла та дна річок, берегоукріплення, зміни і стабілізація стану русел річок.

4. Інформація про ймовірні наслідки: а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; б) для територій з природоохоронним статусом; в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення: У ході здійснення стратегічної екологічної оцінки мають бути оцінені ймовірні наслідки реалізації документа державного планування. Зокрема, мають бути оцінені наслідки для таких компонентів довкілля: – кліматичні фактори; – атмосферне повітря; – водні ресурси; – ґрунти; – стан фауни, флори, біорізноманіття. Запропонований проєкт визначає завдання, спрямовані на недопущення забруднення охорони навколишнього природного середовища на території _____ територіальної громади, що в свою чергу мінімізує шкідливий вплив на здоров'я населення. б) для територій з природоохоронним статусом. Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки, варто оцінити ймовірні наслідки від діяльності, що пропонується відповідно до Стратегії для територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон, територій та об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову й естетичну цінність. в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення: Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, відсутні.

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено.

З метою розгляду альтернативних проєктних рішень та їх екологічних наслідків під час Стратегії передбачається розглянути «Нульовий сценарій». «Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного ДДП. Водночас з огляду на російсько-українську війну розглядатимуться ще два сценарії можливого розвитку громади. Вони стануть описом послідовності подій від теперішнього до майбутнього стану її розвитку, що враховує воєнні ризики: песимістичний та стримано-оптимістичний.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки.

Основною метою прогнозу є оцінка можливої реакції навколишнього природного середовища на прямий чи опосередкований вплив людини, вирішення задач раціонального природокористування у відповідності з очікуваним станом природного середовища. Для здійснення досліджень будуть використовуватись логічні і формалізовані методи прогнозування, зокрема буде здійснено: – збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників; – аналіз слабких та сильних сторін Стратегії з точки зору екологічної ситуації; – проведення консультацій з громадськістю в процесі стратегічної екологічної оцінки; – визначення заходів моніторингу фактичного впливу впровадження Стратегії на довкілля.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки передбачається розглядати заходи із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків на довкілля, визначені законодавством України та нормативно-правовими актами. Так, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» встановлено, що використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями здійснюється з додержанням обов'язкових екологічних вимог: а) раціонального і економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій; б) здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища; в) здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів; г) застосування біологічних, хімічних та інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища і безпеку здоров'я населення; д) збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, що підлягають особливій охороні; е) здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб; є) здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення несприятливих наслідків, які можуть виникнути у процесі виконання Стратегії. Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на здоров'я населення під час здійснення планованої діяльності у відповідності до вимог Закону України «Про систему громадського здоров'я».

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку.

Стратегічна екологічна оцінка буде виконана в обсягах, визначених статтею 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Пропонується така структура Звіту із стратегічної екологічної оцінки: 1) зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування; 2) характеристики поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією); 3) характеристики стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними,

статистичною інформацією); 4) екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією); 5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування; 6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3–5 та 10–15 років відповідно, а за необхідності – 50–100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків; 7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування; 8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки); 9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; 10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності); 11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1–10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9. Орган, до якого подаються зауваження та пропозиції та строки їх подання.

Зауваження та пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Стратегії розвитку _____ територіальної громади на 2024–2027 роки та плану заходів із її реалізації на 20__–20__ роки подаються до сільської/ селищної/ міської ради _____ територіальної громади (вул. _____, _____, _____, _____, тел./факс _____) _____, e-mail: _____, сайт: _____/.

Відповідальна особа – _____. Термін подання зауважень і пропозицій становить 10 днів з дня оприлюднення Заяви, тобто – по _____ 20__ року включно.

10. Повідомлення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу СЕО:

Офіційний сайт _____ сільської/ селищної/ міської ради, дошка оголошень в _____, дошки оголошень в селах _____ від _____

Замовник/Уповноважена особа замовника:

_____ сільська/ селищна/ міська рада/ _____

Повідомлення про оприлюднення проекту документу державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ОПРИЛЮДНЕННЯ ПРОЄКТУ ДОКУМЕНТУ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ТА ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ від день/ місяць/ рік

1. Повна назва документа державного планування, що пропонується, та стислий виклад його змісту: Стратегія розвитку _____ територіальної громади до 2027 року (далі – Стратегія) та План заходів на 20__–20__ роки з реалізації стратегії розвитку _____ територіальної громади до 20__ року (далі – ПЗР).

Мета Стратегії та ПЗР – вирішенні спільних проблем та реалізації спільних завдань щодо ефективного розвитку громади, раціонального використання ресурсного потенціалу, створення комфортних умов життя, забезпечення екологічної безпеки та вдосконалення організації суспільства. Документи розроблені відповідно до вимог законодавства України.

В Стратегії визначені стратегічні цілі, розраховані на ____ років. Оперативні цілі сформовані як елементи на шляху досягнення стратегічних, вони передбачають реалізацію необхідних завдань. В основі ПЗР – проектні ідеї, що були запропоновані мешканцями _____ громади та відібрані робочою групою. Усього в переліку _____ технічних завдань на проекти місцевого та регіонального розвитку.

2. Орган, що прийматиме рішення про затвердження документа державного планування: _____ рада.

3. Передбачувана процедура громадського обговорення:

3.а. Дата початку та строки здійснення процедури

Громадське обговорення проєктів Стратегії та ПЗР, звіту про стратегічну екологічну оцінку (далі – Звіт про СЕО) розпочинається з дня їх оприлюднення на сайті _____ ради https://_____, а саме з *день/місяць/рік* та триватиме 30 днів до *день/місяць/рік*.

3.б. Способи участі громадськості. Громадськість під час проведення консультацій має право подати в письмовій формі зауваження та пропозиції до Звіту про СЕО та проекту Стратегії й ПЗР. Усі зауваження та пропозиції до них, одержані протягом встановленого терміну, підлягають обов'язковому розгляду замовником. За результатами розгляду замовник враховує одержані зауваження або вмотивовано їх відхиляє.

Інститути громадянського суспільства, наукові та експертні організації, інші юридичні особи під час подання пропозицій та зауважень у письмовій формі зазначають своє найменування та місцезнаходження. Анонімні зауваження та пропозиції не реєструються й не розглядаються.

3.в. Дата, час і місце проведення запланованих громадських слухань (у разі проведення).

З огляду на воєнний стан та безпекові обмеження пропозиції громадськості будуть прийматися у письмовому та електронному виглядах, місце та час проведення зустрічей не оприлюднюватиметься.

Або

Громадські слухання проводитимуться *день/місяць/рік* за адресою: _____.
Початок – об _____ годині.

3.г. Орган, від якого можна отримати інформацію та адресу, за якою можна ознайомитися з проектом документа державного планування, Звітом про СЕО та екологічною інформацією, у тому числі пов'язаною зі здоров'ям населення, що стосується документа державного планування.

Ознайомитися з проектами Стратегії та ПЗР, Звітом про СЕО можна за адресою: _____ або за посиланням: https://_____.

3.г. Орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, його поштова та електронна адреси та строки подання зауважень і пропозицій.

Зауваження і пропозиції до проектів Стратегії та Плану, Звіту про СЕО подаються до _____ ради за адресою: _____, електронна адреса: _____

Відповідальна особа: *посада, прізвище, ім'я*

тел. +380_____ (WhatsApp).

Термін подання зауважень і пропозицій становить 30 днів – з _____ до _____ 20__ року включно.

Пропозиції та зауваження, подані після встановленого строку, не розглядаються.

3.д. Місцезнаходження наявної екологічної інформації, у тому числі пов'язаної зі здоров'ям населення, що стосується документа державного планування.

_____ рада за адресою: _____.

4. Необхідність проведення транскордонних консультацій щодо проекту документа державного планування:

Необхідність проведення транскордонних консультацій відсутня.

Розпорядження щодо громадського обговорення та консультації з органами виконавчої влади у процесі стратегічної екологічної оцінки



УКРАЇНА

ОБЛАСТЬ

РАЙОН

РАДА

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

_____ 20__ року

№ _____

*Щодо громадського обговорення та
консультації з органами виконавчої влади
у процесі стратегічної екологічної оцінки*

З метою реалізації членами територіальної громади свого права на участь у місцевому самоврядуванні, врахування громадських інтересів під час розробки Стратегії розвитку _____ територіальної громади до 20__ роки та плану заходів із її реалізації на 20__–20__ роки, керуючись Законом України «Про засади державної регіональної політики», відповідно до ст. 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», ст. 11, 12, 13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»:

1. Провести з _____ року по _____ року громадське обговорення у процесі стратегічної екологічної оцінки та консультації з органами виконавчої влади у процесі стратегічної екологічної оцінки щодо проєкту документу державного стратегічного планування – Стратегії розвитку _____ територіальної громади до 20__ року та Плану заходів на 20__–20__ роки з реалізації стратегії розвитку _____ територіальної громади до 20__ року, а також проєкту звіту про їх стратегічну екологічну оцінку.

2. Забезпечити організаційний супровід проведення громадського обговорення та консультацій, запросити до громадських слухань представників депутатського корпусу, підприємств, установ та населення громади.

3. Відповідальною особою за проведення громадського обговорення та підготовку звіту визначити _____

4. Контроль за виконанням розпорядження залишаю за собою.

_____ голова

Проект рішення ради про затвердження стратегії розвитку територіальної громади та плану заходів із її реалізації



У К Р А Ї Н А

РАДА

РАЙОНУ

ОБЛАСТІ

Р І Ш Е Н Н Я

№ сесії

№ скликання

20__ року

назва адмінцентру громади

Про затвердження Стратегії розвитку
_____ територіальної громади на період
до 20__ року та Плану заходів із реалізації Стратегії на
20__–20__ роки

Розглянувши проект Стратегії розвитку _____ територіальної громади на період до 20__ року (далі – Стратегія) та Плану заходів із реалізації Стратегії на 20__–20__ роки, з метою планової розбудови територіальної громади, ефективного використання природних, трудових, матеріальних та фінансових ресурсів, забезпечення сталого економічного й соціального розвитку, з врахуванням звіту про стратегічну екологічну оцінку документу державного планування – Стратегії розвитку _____ територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів із реалізації Стратегії на 20__–20__ роки, відповідно до ст. 25, 26, 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», частини першої ст. 11¹ Закону України «Про засади державної регіональної політики», постанови Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів», з урахуванням пріоритетів, що визначені Державною стратегією регіонального розвитку України на 2021–2027 роки та регіональною стратегією розвитку _____ області на період до 2027 року, враховуючи рішення виконавчого комітету від _____ № _____ «Про схвалення проекту _____», висновок постійної комісії з питань _____ від _____ _____ сільська/селищна/міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Стратегію розвитку _____ територіальної громади на період до 20__ року та (додаток 1) та План заходів на 20__–20__ роки з реалізації Стратегії розвитку _____ територіальної громади на період до 20__ року (додаток 2).
2. Підприємствам, установам, організаціям усіх форм власності, громадським організаціям територіальної громади враховувати основні положення Стратегії та Плану заходів з її реалізації під час розробки бюджету, програми соціально-економічного розвитку громади, інших програм.
3. Оприлюднити Стратегію розвитку _____ територіальної громади на період до 20__ року та План заходів із реалізації Стратегії на 20__–20__ роки на офіційному веб-сайті _____ сільської/селищної/міської ради.
4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію з питань _____.

Міський/селищний/сільський (потрібне – обрати) голова _____ Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Лист сільської/селищної/міської ради «Про інформування щодо затвердження документа державного планування» до Мінекономіки

Міністерство економіки, довкілля та
сільського господарства України
вул. М.Грушевського 12/2,
м. Київ, 01008
meconomy@me.gov.ua

*Про інформування щодо затвердження
документа державного планування*

Відповідно до статті 16 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» _____ рада інформує, що рішенням _____ сесії _____ ради восьмого скликання від _____ 20__ № _____ затверджена Стратегія розвитку _____ територіальної громади на період до 20__ року (далі – Стратегія) та План заходів на 20__–20__ роки з реалізації зазначеної Стратегії (далі – ПЗР).

Крім того, Стратегія, ПЗР, довідка про громадське обговорення проєкту Програми та Звіту про стратегічну екологічну оцінку, довідка про консультації з органами, уповноваженими щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки проєкту Стратегії, ПЗР та Звіту про стратегічну екологічну оцінку, а також заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Стратегії й ПЗР, розміщені на офіційному веб-сайті _____ ради за посиланням: _____, у Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки за посиланням _____. Реєстровий номер справи № _____.

_____ ГОЛОВА